

КОРОТКІ ВІСТІ

Понеділок, 15 січня, 1968

В АМЕРИЦІ

ПАНІ ЛІНДОН В. ДЖАНСОН ВЛАНШОВУС в четвер 18-го січня прийняття в Білому Домі, під час якого відбулася панель на тему „Що можуть зробити громадяни, щоб забезпечити кращу безпеку на вулицях“. На прийнятті було 50 осіб. Доповідали пани Кетрін Піден із Кентакі, пані Маргарет Мур з Індіанополісу і пані Чарльз Ковс з Атланти. Всі вони знавці проблеми, як не допускати до того, щоб не збільшувалося число злочинів. Президент найменував 11-членну Дорадчу Комісію, яка має вивчати справу громадянських заворушень минулого року та подати план, як якнайкраще не допускати до них.

СОРВЕСЕР 7 ДО НЕДІЛІ 13-ГО СІЧНЯ прислав на Землю понад 8.000 фотографій із Місяця, де він, згідно з призначенням йому пиліом, виконує свою роботу в трьох напрямках. 1. Викопує за допомогою окремого приладдя ґрунт Місяця, збирає наміня та притягає їх ближче до себе. 2. Робить світлинні поверхні Місяця недалеко кратера Тихона. 3. Цей Сорвесер має також позолочену скриньку, яка переводить хімічну аналізу ґрунту. Представник лабораторії в Пасадені заявив, що Сорвесер виконує всі ці свої завдання дуже добре. Він працюватиме 14 днів, бо так довго триває на Місяці день. Вночі не діють інструменти, бо немає сонячної енергії.

6 СТУДЕНТІВ КОЛЕДЖУ ОСЛІПЛИ ПІСЛЯ ТОГО, як поспіжати наркотика ЛСД дивилися на сонце. Про це повідомив Норман М. Пюдер — комісар Уряду для справ злочинів в штаті Пенсильванія. Він відмовився подати прізвиська цих юнаків і назву того коледжу, в якому вони навчалися. Студенти спожили цей наркотик, пішли в ліс і поклалися на землю та лежали горілиць, дивилися на сонце, не знаючи, що з ними діється. Знайшли їх товариші вже сніжними. Батьки можуть питатися: „Що сталося з нашими дітьми в школі?“ Всі ці юнаки живуть із допомогою добродійного штейнгофського департаменту.

РОМНІ ЗАПОЧАТКУВАВ ВИБОРЧУ КАМПАНІЮ перед правоборами в штаті Нью Гемпшир, які відбулися 12-го березня. На пресовій конференції Ромні закликав колишнього віцепрезидента Ніксона до публічних дебат, кажучи, що правобори будуть в Нью Гемпширі „змагання між двома кандидатами“. Дебати мали б бути на такі теми: закордонна політика, криза американських міст, упадок моралі і збільшення числа злочинів, інфляція і відплив долара за кордон. Ніксон відмовився зайняти становище до виклику губернатора Ромні і Ромні вірять, що виграє ці вибори.

7.000 СТУДЕНТІВ БУЛИ ПРИСУТНІ на зборах, де промовляв колишній конгресмен із Нью Йорку демократ неспівставного походження Адам Клейтон Павлик, який закликав інших студентів приєднатися до „чорної революції“. Павлик дозволив мандат за те, що зловживав федеральними грошми, і він живе на Багамських островах, бо його в Нью Йорку заарештували б за непослух суду. Білі студенти, а також і частина негритянських студентів, поставилися критично до планів Павлика, закликаючи йому нехитрості. Після промов в каліфорнійських коледжах та університетах Павлик мав вихати на острів Бікіні, де постійно перебуває.

У СВІТІ

ГРЕЦЬКИЙ КОРОЛЬ КОНСТАНТИН ВЕРНЕТЬСЯ ДО ГРЕЦІЇ негайно, коли буде оприлюднений текст нової конституції, коли буде визначений термін плебісциту і будуть загартовані вибори. Король, який від 13 грудня минулого року перебуває в Римі, куди прибув після своєї невдачної спроби скинути військовий уряд, прийняв в грецькій амбасаді в Римі представника „НН Таймз“ С. Л. Золдбергера і вільно говорить із ним про свої плани. Він признає, що деякі його передумови щодо повороту вже виконані.

У СТОЛИЦІ КАМБОДЖИ ПНОМПЕНЬО ПРОГЛОШЕНО КОМУНІКАТ наприкінці 4-денного перебування там американського амбасадора з Індії Чарльса Бовлеса, в якому стверджено одвертість і приязний тон його нарад з головою Камбоджі Нородомом Шіанганком та порозуміння щодо потреби активізації Міжнародної Контрольної Комісії, яка стежила б за непорушуванням території Камбоджі. Однак здійснення цієї умови практично залежить від комуністичної Польщі, яка є одним із трьох членів цієї Комісії, та від СРСР, який був — разом із Британією — спонсором Женевської конференції з 1954 р., на якій ту Комісію покликали, і який є наказодавцем Польщі.

3 ПОЛІЦІЙ ВІДАЛЕНО ВІСЬКОВИХ АТТАШЕ АМЕРИКИ І КАНАДИ підполк. Едварда Мейгера і „шпигунством“. Трьох польських воїнів, які перешкодили тим старшинам фотографувати „військові об'єкти“, нагороджено бразильськими медалями. З Америки вилучено з відплати польського атташе, підполк. Генрика Пойманського. У комуністичній „шпигунством“ з фотографування навіть таких об'єктів, які є на провадних видівках, як великі мости чи залізничні стації.

В ІСПАНІЇ ЗАСУДИЛИ НА 4 МІСЯЦІ В'ЯЗНИЦІ 5-ОХ КЕРІВНИКІВ РОБІТНИЧОГО РУХУ, який намагається дістати згоду уряду на творення вільних професійних спілок за західним зразком. Всім їм закинули зорганізування і участь в нелегальному зібранні в церковній залі в квітні минулого року. На тому зібранні було к. 500 робітників.

ІРАН І САВДІ АРАБІЇ РОЗПОЧАЛИ НАРАДЖУВАТИСЬ над засобами спільної оборони Перської затоки коли б Британія відкликала відтілі свою морську флоту. Після того, як Британія зликувала свою морську базу в Адені, надавши державність Південно-арабській Федерації, яка назвала себе Республікою Південного Ємену, на черзі стала ліквідація позицій Британії і в Перській затоці, але дійти до цієї затокі і стати там міцною ногою — було мрією вже експансивно-агресивної політики царської Росії.

У ЦЕПІНГУ ВІДБУДЕТЬСЯ ЛІТОМ ЦЬОГО РОКУ КОНГРЕС КОМПАРНІ КИТАЮ, при чому Мао Тсе-тунг і його прибічники признають вже відтепер його учасників. Останній конгрес китайської компартії відбувся ще в 1956 році. Від того часу настав у партії розкол, при чому Мао Тсе-тунг відсунув від влади президента Ліу Шао-ці і генерального секретаря Тенг Шіао-пінга і створив рух „культурної революції“ з „червоно-гвардійцями“, які довели терор супроти всіх опозиційників.

СТУДІЮЮТЬ МОЖЛИВОСТІ ЗАМИРЕННЯ У В'ЄТНАМІ

Державний секретар Дін Ракс (ліва) і британський міністер закордонних справ Джордж Браун під час розмови у Вашингтоні, темою якої були деякі нові можливості замирення у В'єтнамі та відношення Британії до них.

Політичні кола в Південному В'єтнамі обмірковують шляхи замирення

Сайгон. — Серед керівників американських і південно-в'єтнамських кол поширено анонімний меморіал „Як закінчити війну у В'єтнамі?“ — з новою думкою, щоб залегалізувати підпілляний фронт Національного Визволення, дозволити йому тимчасово адмініструвати деякі політи, в яких комуністи мають перевагу, та розписати нові вибори з активною участю того Фронту, якому дозволено б свободну агітацію. Авторі цього меморіалу стверджують, що аналіз американської і південно-в'єтнамської державної війська не зблизив використати цілком партизанський рух, ані ж партизани у Північній В'єтнамі не зблизив виграти війну проти Америки. Призначається у тому меморіалі, що фронт Національного Визволення є керований комуністами, які в свою чергу залежні цілком від Північного В'єтнаму. Проте у тому Фронті — твердять автори меморіалу — є також не комуністи, які охочі до співпраці з урядом в Сайгоні, якщо тільки дістали б легальні можливості. Той меморіал поки що анонімний. За коментарями західних кореспондентів у Сайгоні автори цього меморіалу є поважні професори та професіоналісти, які поки що не підписали одерженого меморіалу, лякаючись переслідування з боку властей. Південно-в'єтнамський уряд і більшість тамашнього громадянства протиставляють названій Фронту Національного Визволення, який виступає за десяти тисяч вбитих, поранених і тортурованих цивільних осіб в безоглядній терористичній акції, яку від років веде „з'єтконг“, репрезентований названим Фронтом Національного Визволення.

Тим часом на бойовому фронті оживлені бої на різних відтинках. На південь від адемілітаризованої зони американський конвой авіацій засідує згинуло 19 американців і 70 було ранених. Коли відперто нападників — знайдено тільки 10 ворожих тіл.

90-ий Конгрес почав другу сесію

Вашингтон. — 90-ий Конгрес цієї країни почав 15-го січня другу сесію, на якій на порядку нарад будуть деякі ті проблеми, що їх не вирішено на першій сесії, яка закінчилася 15-го грудня 1967 року. Такі справи, як фінансова криза, війна у В'єтнамі та злочинство і расові заворушення в містах матимуть вплив на працю Конгресу і в цьому році, бо їх не розв'язано під час 11-місячної сесії в 1967 році. Конгрес продовжуватиме заходити в тому напрямку, щоб здобути більший голос у вирішуванні закордонних і внутрішніх справ. Становище президента Л. Джансона може бути ще гірше, як в минулому році, бо численні демократичні члени Конгресу, які стараються про перевибір, вестимуть виборчу кампанію самостійно, без підтримки президента Л. В. Джансона, який втратив популярність внаслідок війни у В'єтнамі. Не вдоволені з урядовою політикою фермери, бо ціни на їхні продукти зменшилися. Уряд матиме труднощі при ухваленні своїх законопроектів, бо деякі демократичні члени Конгресу не будуть в цьому виборчому році підтримувати президента Джансона. Уряд минулого року заявив устами президента Джансона, що ЗДА зможуть рівночасно здійснювати програму будови величюгосп суспільства та вести війну у В'єтнамі. Конгрес наполягає на тому, щоб зменшити видатки на внутрішню програму і не допустити до завеликого дефіциту. Вподіле 15-го січня обидві Палати Конгресу почнуть працю. В середу 17-го січня о год. 9-й ввечері Президент виступить перед об'єднаними Палатами промовою про Стан Унії.

Конгрес узалежнює збільшення податків від висоти федерального бюджету

Вашингтон. — Голова Палати Комісії Способів і Засобів конгресмен Вільям Д. Мілле заявив, що він і на цюгоричній сесії 90-го Конгресу протиставлятиметься збільшенню прибутку в іх податків, коли федеральний бюджет на 1968-й рік висить 148 білйонів або й більше дол. Поки що не знають, який бюджет пропонує Уряд на найближчий фінансовий рік, який зачинається 1-го липня ц. р. Але представники Уряду недовго заявили, що проєкт нового бюджету висить 145 білйонів і 150 білйонів дол. Уряд дістав від різних агенцій проєкти, які вимагають, щоб бюджет висів більше як 150 білйонів дол. Внаслідок заяви конгресмена Мілле запропонований бюджет може понести суму між 145 білйонами і 147 білйонами дол.

УНС ВКЛЮЧАЄТЬСЯ В АКЦІЮ ВИСОКОШКІЛЬНОЇ СТИПЕНДІЙНОЇ ФУНДАЦІЇ В КАНАДІ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТУДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОЛОДІ

Св. п. о. прот. Лева Весоловського з великими почестями поховано в Бавнд Бруку

Бавнд Брук, Н. Дж. — Тут на Українському Православному Цвинтарі вивіслено одна свічка пам'яті — вірні прощались із улюбленим настоятелем катедрального храму св. Володимира в Нью Йорку о. протопресвітером Левом Весоловським, у суботу 13 січня. Від лютого 1935 р. о. Лев Весоловський був незмінним настоятелем парафії, що завдяки його ініціативі, енергійності і великому людському сердцю стала однією з кращих парафій УПЦ у ЗДА. Тисячі новоприбулих українців до ЗДА із табора „ДіПі“ в Німеччині по війні з найбільшою вдячністю задувають того зразкового священника, який сам вивів понад 3.000 документів на перезд знедолених скитальців до багатої і вільної Америки, без огляду на їхню релігійну приналежність. Св. п. о. Лев Весоловський помер 10 січня на 78 р. життя, і вістка негайно рознеслася по Нью Йорку й околицях, так що до храму св. Володимира прибували сотні громадян, щоб віддати останній земний поклін невідомому релігійному і громадському діячеві. Уродженець відпочинкової місцевості Черче на Рогатинщині, він у довгому і плідному житті не знав втоми для служіння Творцеві і рідному народові. По панахиді 11 січня, ієрейське відпівання відбулось у п'ятницю 12-го січня, під час якої прощав Покійного від імені Українського Народного Союзу його головний касир Іван Колісний, ієрейське відпівання відбулось у п'ятницю 12 січня після перевезення тіла з похорон. Заведення П. Яреми до місця невідомої праці Покійного — храму св. Володимира Великого. На ієрейське відпівання прибув літаком з Шікаґа єпископ Олександр, з'їхався також 14 священників. Описав відбулася траурна зустріч під час якої промову узяв президент УНР в екзилі Микола Лівчицький, гол. секретар УНСОУ д-р Ярослав Падох та інші. Як у цей відправі, так і в Бавнд Бруку брав участь катедральний хор під диригуванням проф. Василя Завітневича. У суботу відправляли Заупокійну Літургію архієпископ Мстислав, єпископ Олександр і 12 священників, у заповненому по-береги храмі, де зібрались не тільки православні, а й багато українців-католиків. Прощальне слово вголосив Владика Мстислав. Потім тіло св. п. о. протопресвітера Лева Весоловського було перевезено до Бавнд Бруку, в супроводі багатьох авт і винайнятого автобусу для вірних. Там тіло домовину зустріч Митрополит УПЦеркви в ЗДА Іоан Теодорович, з численним духовенством до 40 осіб, у Церкві - Пам'ятнику зібрались сотні людей з Бавнд Бруку та близьких міст, і навіть із Вашингтоном. Відправлен о панахиді. Прощальне слово вголосив митрополит Іоан, після чого домовину опущено в землю на вічний спочинок у Возі. Багато людей не змогли взяти участі в Помінальному Трапезі, бо не вистачило місць у залі. З прощальними промовами, підкреслюючи особливий заслуги св. п. о. Лева Весоловського, виступили: від УНСОУ почесний член його Головного Уряду Роман Слободян, від УВАН проф. Замша, від Б-ва Сестричтва та ін. установ і організацій.

О. СЕРГІЙ НЕПРІЛЬ БУДЕ ВИКОНУВАТИ ОБОВ'ЯЗКИ ПАРОХА КАТЕДРИ СВ. ВОЛОДИМИРА

Нью Йорк. — У зв'язку із смертю довголітнього настоятеля українського православної катедрального храму св. Володимира, св. п. о. протопресвітера Лева Весоловського, обов'язки пароху доручено виконувати о. Сергію Непрелі. Призначення нового пароху-настоятеля з справою Консисторії, згоді з церковним урядом. Веч. о. Сергій Непріль приступив до виконання своїх обов'язків.

Чотирьох письменників засуджено у Москві на карі від 1-7 років в'язниці

Москва. — В п'ятницю минулого тижня закінчився в Москві судовий процес проти чотирьох молодих письменників, яких закидали участь в нелегальному літературному журналі „Сфінкс“, перепачкуванням за кордон протисовєтських рукописів і тп. „злочини“. 28-річний Юрій Галаєков дістав кару 7 років в'язниці, 31-річний Олександр Гісбург 5 років, 29-річний Олександр Добровольський, який „сипав“ інших підсудних і одиниць признаєся до вини, два роки, а Вера Ляшкова, яка перепишувала „злочини“ рукописи, один рік із зарахуванням однорічної слідчої в'язниці. Внук колишнього совєтського міністра закордонних справ Павел Лівінов і дружина засудженого вже раніше письменника Лярисса Данієл закидалися безпосередньо перед проголошенням виниш наведеного присуду меморіал до найвищих совєтських „достоїнств“, в якому називають цей останній присуд „правосуддя“ і „правосуддя“ у всіх великих західних часописах.

Торонто. — Минулої п'ятниці і суботи, 12 і 13-го грудня, тут відбулись чергові наради Дирекції Високошкольної Стипендійної Фундації, в результаті яких Українському Народному Союзу призначено виключне право поширювання цієї фундації серед українського громадянства Канади й ЗДА з метою, щоб якнайбільшій кількості української молоді цих країн забезпечити фінансову базу для майбутніх високошкольних студій. В нарадах взяли участь президент Фундації сенатор Павло Юзик, який проводить нарадами, заступники президента Посип Лісигор і д-р Павло Охитва, секретар Фундації адр. Богдан Жаровський, фінансовий секретар д-р Осип Войко, заступник секретаря Богдан Зорич і заступник фінансового секретаря Іван Кольський та члени Дирекції д-р Микола Кушета і ред. А. Драган. Членами Дирекції є ще п. Микола Плав'юк і мгр Володимир Кліш, які були перешкожені і не могли взяти участі в цих нарадах. Головним предметом нарад була справа домовлення з Українським Народним Союзом на виключне право поширювання підписів на фундацію серед українського громадянства, на яке УНСОУ погодився, основно протестувавши справу і стверджуючи велике добродійство цієї фундації для забезпечення фінансової бази на високошкольній студії для української молоді вже від народження дитини. Один з прикладів як діє В.С.Фундація: В імені 4-літньої дитини член платить одноразово \$950.00. В часі, коли дитина виростає на вишній студії, вона одержує \$800. Коли переходить з року на рік, її виплачується як рівну пайку для всіх учасників фонду, перебачену суму о. коло \$1.500, що дає суму \$4.500. Отже разом вона одержує \$5.300. Перебачення виключне право на поширення Фундації серед українського громадянства Канади і ЗДА, УНС не перебирає ніяких фінансових зобов'язань, бо їх має заклада Canada Permanent Trust Company, до якої і виплачується виплати. Подробиці підписів і членства у Фундації і взаємних зобов'язань будуть вкорті проголошені на сторінках „Свободи“. УНСОУ планує почати інтенсивну акцію поширення Фундації з днем 1-го лютого ц. р. в тій надії, що її популяризація та поширення матиме два найважливіші наслідки: спонукатиме найкращі кола українських батьків чи опікунів уже від народження дитини думати і планувати високошкольній студії для неї з одного боку, а з другого боку забезпечити для тих студій відповідну фінансову базу при допомозі малих ощадностей. Фундація виплачує стипендії на студії в кожному акредитованому університеті в будь-якій країні світу.

Що таке В.С.Фундація і як вона працює?

Високошкольна Стипендійна Фундація є комбінацією заощаджень враз із забезпеченням. Вона була зачартована в уряді провінції Онтаріо 1-го лютого 1966-го року та має характер харитативний, побудована на кооперативній засаді, не є обчислена на зиск і як така, є зачартована і контролювана урядом Канади. Зайнявши її гурт українських патріотів, що їм на серці лежить добро нашої молоді. Членом Фундації може стати кожний батько, чи опікун дитини, що бажають забезпечити вищу студію своїй дитині. Забезпечувати можна дітей лише до 8-го року життя включно. Член, що вступає до Фундації, відкриває власнеkonto в Canada Permanent Trust Company, на яке виплачує свої вкладки в місячних, кварталних чи річних ратах або одноразово, а висота її залежить від віку дитини. Складає гроші з його власності, він дістає з ними довільно і може їх кожноразово вибрати, якщо не бажає даліше бути членом Фундації. Ці заощаджені гроші є призначені на опіку першого року вищих студій забезпеченої дитини. Якщо дитина не йде до університету — гроші повертаються вкладчині. Крім цього студіюючий (а), якщо переходить з року на рік, одержує стипендії на другий, третій і четвертий рік студій. Висота цих стипендій передбачена в сумі о. коло \$1.500 річно. Їх виплачується зі спеціального стипендійного фонду, утвореного з відсоткових приходів всіх вкладок, заощаджень. Всього прихід цього фонду призначений виключно на виплату стипендій. На випадок смерті члена Фундації перед його 45-им роком життя забезпечена дитина не втрачає прав до стипендійного фонду, хоч вкладок на її ім'я ніхто не виплачує. Можна теж замінити спадкоємцем на ім'я іншої дитини, якщо ця дитина у віці починає 8 літ. Дирекція, як теж Колегія Опікунів - Дорадників Фундації, працюють безітересовно, керуючись тільки бажанням допомогти батькам дати вищу освіту дітям. Адміністрування Фундацією покривається внесками членів у висоті \$150.00, що їх відтворюється за загальної суми заощаджень. Внесок цей однак повертається вповні членові, якщо дитина не йде на вищу студію.

Сенатор Менсфілд проти податку від подорожей за океан

Вашингтон. — Провідник демократичної більшості в Сенаті сенатор демократ М. Менсфілд заявився проти оподаткування подорожей за океан, яке проєктуює Уряд президента Джансона. На думку, цього сенатора цей урядовий проєкт не здобуде більшості в Конгресі. Але сенатор Менсфілд заявив, що треба збільшити прибуткові податки, щоб сплатити інфляцію, бо ліпше заплатити дещо збільшений податок, як видавати більше доларів на купно дорожчих товарів. Сенатор Менсфілд згадав також про ощадності у федеральному бюджеті, які 90-ий Конгрес повинен зробити, і вказав на те, що можна буде зменшити видатки на космічну програму. Президент Джансон вернувся з Тексасу до Білого Дому в суботу ввечері 13-го січня. На своїй фармі він перебував 19 днів, працюючи над бюджетом на 1968-й рік та над зверненням про Стан Унії, яке він виступив в середу 17-го січня. Сенатор Менсфілд повторив свою давнішу вимогу, щоб ЗДА зменшили свої збройні сили в Європі, де перебувало коло 700 000 військовиків та їхніх родин, що спричиняє великий відплив доларів поза межі ЗДА.

СВОБОДА

FOUNDED 1953

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50; three months \$4.00. For UNA members monthly \$5. P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Фінанси держави й життя

... Для пересічного громадянина платиничний баланс, сила долара й міжнародної монетарної системи — це слова без значення. Вони немов би дуже мало причетні до нашого щоденного існування. Проте, вони стосуються всіх нас — споживача й керівного економіста, робітника, селянина й фінансиста... Широка сіть світової торгівлі й фінансових трансакцій пов'язує всіх нас до купи. Стан добробуту кожної окремої країни відбивається на стані добробуту всіх інших... Ваша праця, стан добробуту вашої фабрики чи бізнесу безпосередньо й посередньо залежить від того, що діється в Європі, Азії, Латинській Америці або Африці...

Такими словами Джансон мотивував своє звернення, проголошене 1 січня цього року в справі платиничного балансу Америки та сполучених із ним проблем. За останній рік платиничний баланс Америки виявився 3.5 до 4 бильйонів доларів дефіциту. Постає він унаслідок відпливу доларів на допомогу закордонній й довготерміновій позиції, дефіциту закордонної торгівлі, інвестицій за кордоном, утримання військ в чужих країнах, вивозу доларів туристами за кордон. Президент проголосив рішення зменшити у 1968 р. той дефіцит на кругло 3 бильйони, і в цій цілі запропонував зменшити інвестиції американського капіталу в чужих країнах, обнизити імпорту із закордону, звести до довготермінових позицій, обмежити туристичний рух поза Америку. Деякі з цих заходів залежать від державної екзекутиви, деякі — від доброї волі й дисципліни приватного промислу, банківництва чи приватних громадян. Наприклад, Уряд ЗСД відкликає в найближчих тижнях — місяцях 35.000 військ із Західної Німеччини й зажадав від уряду тієї країни перейти на себе кошти утримання решти американських військ на її території. Але це вже справа американських громадян, взятих під увагу заклик Президента, стриматися на найближчих два роки від подорожей поза західну гемісферу.

Президент ствердив, що долар може бути „здоровим“ в Америці, але „слабим“ внаслідок трансакцій із закордоном, як це власне діється тепер. Кожна господиня в Америці знає, що купівельна сила долара в Америці також упала — підноситься кошти виробництва, дорожчають товари й спірала платінь та ціни погрожують інфляцією. У цьому році виявиться, чи матиме успіх заклик Президента до робітничих спілок, фабрикантів й окремих громадян, щоб усі співпрацювали для добра валюти й економіки.

Трагічні річниця

Цього року, коли ОН проголосили Рік Людських Прав й коли вільна українська громада у світі радісно відзначає 50-ліття проголошення акту державної суверенітету України у формі Української Народної Республіки, не треба забувати й інших, трагічних річниць: 35-ліття створення створеного Московією голоду в Україні та 30-ліття „жовтничини“, що кривавими хвилями залляла Україну.

Після короткочасної політики так званої „українізації“, коли Москва толерувала до якоїсь міри розвиток національних культур в СРСР, щоб прихилити до себе „націоналів“ — у 1937-38 роках дійшов вершка найбільш галенний в історії СРСР процес нищення культур й інтелекції неросійських народів. У січні 1938 року Сталін прислав до Києва Хрущова із цілим штабом масових убивців, і той „вождь“ з допомогою НКВД дострілював рештки численних українських інтелекції, винищував навіть своїх однопартійців української національності. На XIV з'їзді КПУ в 1938 р. Хрущов оправдував відверту русифікацію України, заявивши, що „головною небезпекою є тепер український буржуазний націоналізм“, що „треба єднатися з великим російським народом і ми будемо всіляко зміцнювати те єднання“... За несповна рік переписано цілком історію України, з підкресленням нібито прагнення українського народу жити „в одній родині з російським народом“. Український прависліс підпалено до російського. Школи опинилися без підручників українською мовою, зате з'явилось повно російських підручників. Учителі українських шкіл мусіли йти на курси... російської мови. У високим школах завели, побіч українських, російськомовні відділи... Українська людина з усією гостротою відчула, що Україна — це московська колонія й що бути українцем — означає бути ворогом Москви.

Останніми роками процес русифікації, особливо в Україні й Білорусі, посилювався, але посилювався й спротив, і це з'явився нас до більшої допомоги нескореній Україні — до шпорок глибшого викривання злочинів Москви перед цілим світом.

ЧЕРВОНІ ЧОРНОСОТЕНЦІ

„Нехай собі ворони антикомунізму каркають про не-сумісність комунізму з самовизначенням народів. Як кажуть, собака гавкає, а караван іде своїм шляхом“... — отаким „стилем“ написана велика стаття в московській „Правді“ під заг. „Відповідь фальсифікаторам“. Автор, обов'язково не росіянин, а якийсь А. Азіян, рецензуючи „документальну“ книжку „Перемога советск о і владі в Середній Азії й Казахстані“, накидається на всіх і вся, стріляє із своїх словесних гармат по тих працях за кордоном, у яких стверджується, що т. зв. „жовтнева революція“ не роз'являла національну й проблеми, а в окупованій більшовицькою Росією Азії туди владу встановили багнетами.

Майже одностайно з „Правдою“ у київській газеті „Культура й Життя“ піднісла голову московським шовіністам і їхні прислужники. Газета падає на коліна перед Максимом Горьким, який нібито був приятелем українського народу, а насправді ж забороняв перекладати його твори на українську мову, бо, за його висловом, то тільки „нарсчі“... Київська артистка виступила в тому числі й статтею, в якій бачить дальший розвиток українського театру на Україні в першу чергу „на основі завоювань російської театральної культури, спадщини Станіславського“.

Якийсь киргиз Ч. Айтматов помістив статтю „Соки землі“, — про ті московські соки, які довели його вже до того, що він пише свої книжки не лише киргизською, а й російською мовою, при чому ставить це за приклад іншим письменникам інших народів.

У тому ж числі „київка“ Жукова в статті „З однієї колоски“ вихваляє „єдність тематичного прямивання російського й українського кіна“... На Захід дійшли вістки про нові судові процеси над письменниками в самій Росії — в Москві й Ленінграді, де мають змогу частіше бачити представники західної преси, на відміну від Києва. І всі советські газети помістили на першому місці привіт та поздоровлення „советским судовим органам“.

Доходять пошито дуже неясні повідомлення про „ленінградську групу“, в якій емгебісти нібито відібрали велику кількість рушниць, кулеметів й ручних гранат. З тих повідомлень виходить, що та група була пов'язана з такими ж військовими групами на Україні й в районі Уралу, зокрема в місті Свердловському.

Якщо зіставити ці факти, вістки й чутки з тим, що підпільна київська преса почала запалювати друкувати нові й нові пеани російської культури й всьому, що російське, — то можна безпомилково припустити, що в Україні у ці дні московсько-більшевицькі чорносоотенці провадять арешти й тероризують населення такою мірою, як це було й за Сталіна. А відомо, що за

часів Сталіна не кінче треба було бути членом СБУ, щоб потрапити на процес СБУ, не кінче треба бути мати зброю — й підкадали собі енкаведисти під час обшуку й показували наперед обраній жертві, що під подушкою в неї... лежить наган. Однак, нові й нові арешти як в Україні, так і в інших „республіках“ СРСР, в тому числі й в самій Росії, показують, що людське й ка думка вже не може далі годитися із „диктаторською пролетаріату“, „комунізм о м“ тощо. Людина таки вимагає свободи людини, а намагає добиваються свободи народом.

Якщо навіть представники панівного в СРСР російського народу ставлять опір створеному ними ж червоному режимові, то це дуже кепський знак для сталіністського наслідника Брежнєва й його „соратників“, особливо вимовний у 50-річчя створення советської владі. Червоні чорносоотенці показують пазури, починають арештовувати й потайки судити дедалі більше людей, і ладають свої твори на українську мову, бо, за його висловом, то тільки „нарсчі“... Київська артистка виступила в тому числі й статтею, в якій бачить дальший розвиток українського театру на Україні в першу чергу „на основі завоювань російської театральної культури, спадщини Станіславського“.

Якийсь киргиз Ч. Айтматов помістив статтю „Соки землі“, — про ті московські соки, які довели його вже до того, що він пише свої книжки не лише киргизською, а й російською мовою, при чому ставить це за приклад іншим письменникам інших народів.

У тому ж числі „київка“ Жукова в статті „З однієї колоски“ вихваляє „єдність тематичного прямивання російського й українського кіна“... На Захід дійшли вістки про нові судові процеси над письменниками в самій Росії — в Москві й Ленінграді, де мають змогу частіше бачити представники західної преси, на відміну від Києва. І всі советські газети помістили на першому місці привіт та поздоровлення „советским судовим органам“.

Доходять пошито дуже неясні повідомлення про „ленінградську групу“, в якій емгебісти нібито відібрали велику кількість рушниць, кулеметів й ручних гранат. З тих повідомлень виходить, що та група була пов'язана з такими ж військовими групами на Україні й в районі Уралу, зокрема в місті Свердловському.

Якщо зіставити ці факти, вістки й чутки з тим, що підпільна київська преса почала запалювати друкувати нові й нові пеани російської культури й всьому, що російське, — то можна безпомилково припустити, що в Україні у ці дні московсько-більшевицькі чорносоотенці провадять арешти й тероризують населення такою мірою, як це було й за Сталіна. А відомо, що за

після революції, в нашій гімназії введено курс української мови. Але я це й до того читала Шевченка, Вияниченка, Коцюбинського, бо мій дядько завжди відчував себе українцем і приниоив до хати ці книжки. А після революції він опинився в Українській Армії. Наша вчителька української мови висока, коротко підстрижена, трохи мучоподібна жінка, з такою любов'ю й аміням провадила свої лекції, що ми, заслухавшись, не чули такого бажаного на інших лекціях дзвоника. Вона читала нам „Хвелька - халамидника“, і вся наша класа ревно плакала над Хвельковою долею. Ми з захопленням деклямували байки Глібова й розігрували їх в особах. Іноді ми співали з нею українські пісні, і від неї вперше я почула гими „Ще не вмерла“.

Само собою зрозуміло, що мис захоплення передалося й Вікторові. За короткий час він уже добре говорив українською й присягав мені урочисто, що буде слухати

Од. Коновал

КНИЖКА ПРО РУСИФІКАЦІЮ

Наприкінці січня цього року вийде друком у Канаді книжка англійською мовою Івана Коляски під назвою „Education in the Soviet Ukraine“. Книжка „присвячена українській нації, що бореться за збереження своєї мови, культури й національної гідності“. Автор учитель за фахом. Народився в Канаді в українській родині. З 1930-их років став марксистом (прогресистом). Як і багато інших українських прогресистів в Канаді, він вірив московській пропаганді про просвіщення „суверенної радянської України в Радянському Союзі“.

У 1963 р. Іван Коляска поїхав до столиці України Києва на дворічній університетській студії. Його перебування в Україні було для нього наявним запереченням всього того, що йому доводилося чути чи читати в советській чи „прогресивній“ пресі про Україну. Його розчаруванням не було меж. Щоб заперечувати проти тієї брехні, він почав збирати факти на підставі документів уряду Советського Союзу та УССР, розмов із обсерваторів, що розкривають всю брехню, лицемірство та насильство „братнього російського“ народу супроти України.

Іван Коляска, в книжці, яку ми читали в рукописі, свідчить, що росіяни в Україні займають усі головні позиції. Вони використовують українську мову з установа, з високим, середнім та початковим шкільним навчанням.

Статистика в СРСР показує, ніби в Україні число шкіл з викладовою українською мовою велике. Автор книжки звертає увагу на те, що советська статистика рахує всі школи рівнозначними — і ті, що в містах з тисячами учнів, і ті, що в селах лише з сотнями учнів. Фактично ж переважають більшість учнів та студентів України вчиться в школах з викладовою мовою російською.

Один студент, пише автор, говорив в Київському університеті українською мовою. Йому не раз звертали увагу, щоб він переключився на російську. Пізніше цим студентом зацікавилася влада, і його викликали в туржотитку. Навіть не раз зверталися увагу й самому авторові книжки, чому він домагався викладачів українців, а не росіян.

Книжка Івана Коляски, одного з тих, хто вірив у щирість і правдивість советської пропаганди, є сильним ударом по російській імперії, побудованій на брехні. Подані в книжці документи ніхто не може заперечити, і вони говорять самі за себе. Лише треба подбати, щоб увесь накла 5 тисяч примірників, доставляв в руки тих, хто творить в англійських державах ядро нації.

Книжку можна набути в м'якій оправі за 2.50 дол., а в твердій за 5 дол., пишучи на адресу: Peter Martin Assoc. 20 Summerhill Gardens Toronto 7, Ont., Canada

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Далі я вже нічого не чула й не бачила. Акушерка дотягла мене до першого будинку де я поволі прийшла до пам'яті.

На другий день в списку розстріляних закладників, опублікованому в місцевій газеті, я знайшла ім'я Віктора К.

Отаким з'явилась моїм очам „Велика Жовтнева“. І вже ніщо не могло і не зможе помирити мене з нею. Але й ніщо вже потім не могло жажнути мене, як той кошмарний вечір.

Я довго хворіла, мої слабкі, дітятичі нерви були потрясені. Але здоровий організм переборів, і я вилася нормальною людиною.

Потім прийшли ще страшні події: розбиті могили жертв ЧК з сотнями розпуклених трупів, з „рукавичками“ із людської шкіри, знаних разом з нігтями з живих рук, голод, смерть матері, 1933-й рік, жовтничина... Але від владі, яка вбивала невинних дітей, я вже нічого-нішого й не чекала. Я моєю м'язу відбавляла, як

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редагус: Д-р Михайло Данилюк

ЩЕ ПРО „ФЛЮ“

Капосне „флю“ або, правильно називаючи, інфлюенца починає шпорох більше поширюватись, зокрема по північно-американському континенту, як і передбачалося ще восени минулого року. Про це ми згадували своєчасно в нашій рубриці, радячи читачам зашпелюватись проти цієї епідемічної недуги, але, мабуть, не всі ці поради послушали. Це можна зробити ще й тепер, але багато людей уже хворіє, і для них шпелення не має ніякого значення. Щоб дати нашим читачам бодай загальні відомості про „флю“, пригадаємо кілька фактів, а також дамо основні поради, як бути при цій недугі.

Інфлюенца — це заразна недуга, яка переноситься від людини до людини, зокрема при застуді. Викликає її вірус, який поширюється епідемічно шкільними роками. Зима 1968 року — чергова „жнивня“ цього вірусу. Тепер поширюється т. зв. азіський „флю“, яке своїми симптомами та наслідками гостріше від „домашнього“.

Фактично на віруса медична ще не знає ліку, і його неможливо нищити так, як бактерії, різномірними антибіотиками. Але не це є найважливішою проблемою, бо власне сам вірус інфлюенци рідко коли приводить до смерті. Справа в тому, що при зараженні інфлюенцею часто приходять інвазії організму різними бактеріями, і швидко тоді постає загроза для здоров'я й життя зокрема людей з хворобами серця, легенів, з підвищеним тиском крові, з анемією й т. д. Не так сам вірус, як спричинений ним комплікації привели до смерті 10 мільйонів людей у 1918 році.

Як правило, хвороба починається швидко після зараження, бо час розвитку інфекції триває лише два дні. Людина відчуває біль в усіх м'язах, костях, починає ххати, кашляти, в неї виявляється гарячка, що доходить до 104 ступенів Фаренгайта, сильні болі голови, головокруження й раптовий упадок сил. Запалюють очі, часто сильно „капає з носа“, важко віддыхати носовими проходами, хрипить голос.

Якщо немає ускладнення та бактерійної інфекції, який стан проходить за два-три дні, хоч і залишає загальну кволість протягом тижня або й більше. При ускладненні — часто розвивається бронхіт, запалення легенів, інфекції сечових проходів, гнійне запалення гланд, вуха, горлянки. Ці комплікації свого часу, як ще не було антибіотиків, приводили до дуже прикрих наслідків.

Зводячи проблему „флю“ до одного речення, можна сказати: інфлюенца — це заразна вірусова недуга, яка вимагає кількох днів спокою, аспіринових препаратів, заживання у великій кількості рідини та калорій з вітамінами. Але коли вона не проходить за три дні або коли симптоми, зокрема гарячка та подразнення віддихових шляхів, не минають — необхідно шукати лікарської допомоги, щоб зберегти себе від неприємних або й грізних ускладнень.

Зводячи проблему „флю“ до одного речення, можна сказати: інфлюенца — це заразна вірусова недуга, яка вимагає кількох днів спокою, аспіринових препаратів, заживання у великій кількості рідини та калорій з вітамінами. Але коли вона не проходить за три дні або коли симптоми, зокрема гарячка та подразнення віддихових шляхів, не минають — необхідно шукати лікарської допомоги, щоб зберегти себе від неприємних або й грізних ускладнень.

Зводячи проблему „флю“ до одного речення, можна сказати: інфлюенца — це заразна вірусова недуга, яка вимагає кількох днів спокою, аспіринових препаратів, заживання у великій кількості рідини та калорій з вітамінами. Але коли вона не проходить за три дні або коли симптоми, зокрема гарячка та подразнення віддихових шляхів, не минають — необхідно шукати лікарської допомоги, щоб зберегти себе від неприємних або й грізних ускладнень.

Зводячи проблему „флю“ до одного речення, можна сказати: інфлюенца — це заразна вірусова недуга, яка вимагає кількох днів спокою, аспіринових препаратів, заживання у великій кількості рідини та калорій з вітамінами. Але коли вона не проходить за три дні або коли симптоми, зокрема гарячка та подразнення віддихових шляхів, не минають — необхідно шукати лікарської допомоги, щоб зберегти себе від неприємних або й грізних ускладнень.

Рокфеллер таки ршається нандидувати, хоч досі це рішуче заперечував

Олбані, Н. І. Губернатор Нелсон А. Рокфеллер вже тепер не виключає тієї можливості, що він братиме участь у правницях в стейті Орегон, які відбудуться 28-го травня. Рокфеллер змінив дотеперішнє становище під впливом політичних друзів та партійних провідників, які уважають, що тільки ньюйоркський губернатор має найбільш можливі шанси перемогти демократичного кандидата, яким буде президент Джансон. Досі Рокфеллер рішуче відмовлявся від кандидатури, заявляючи, що в ніякому випадку він не старатиметься про номінацію на кандидата на президента. Тепер він виявив своїм приятелям, що

● Кошичного конголезського прем'єра Моеза Чомбе звільняють, мабуть, в найбільшому часі з в'язниці в Анголі країні. Чомбе жив на політичній еміграції в Іспанії, а звідси емігрував до Анголи, де він очолював його в першій мін. року, примушувави плоть до літків, яким Чомбе летів на острів Майорку, перебуваючи на летишні в Анголі. Конголезський уряд зажадав був видалити Чомбе, що його заочно засудили були в Конго на смерть, але Іспанія, Америка й інші країни заважали заходів, щоб вивести Чомбе, який завжди мав прозаїчно орієнтацію.

Так, можливо, в масе рацію, мій друже, у нас звича ненавист до большевиків, але на що ненавист ми масмо право. Чи ж не так? (Кінець)

Алла Косовська

ПРАВО НА НЕНАВИСТЬ

(2)

Віктор був справді надзвичайним хлопцем, і я була страшенно горда його дружбою. Прекрасно вихований, начитаний, перший учень в своїй класі, спортовець, він гарно грав на скрипці й брав призи на змаганнях плавання. Й теж тоді захоплювалася водним спортом, добре плавала, і ми з Віктором ціле літо провели на нашій прекрасній, широкій і тихій річці, залпваючи далеко-далеко або перепливаючи її впоперек і відпочиваючи на м'якому піску протилежного, пологого берега. Скільки цікавих речей розповіли мені тут мій товариш! Він ділився зі мною своїми думками, планами на майбутнє, переповідав зміст прочитаних книжок, які читав „за-

посм“, не розбираючи, читав усе, що знаходив у батьківській бібліотеці, починаючи від Жюль Верна та Джека Лондона і кінчаючи енциклопедією Брокгауза й Ефрона, один вигляд якої викликав у мені поборонний трепет.

„Що він знайшов у мені? — часто питала я себе. — Я ж така дурна, нічого не розумію, нічого не знаю, а він такий розумний, з ним навіть моя тітка говорить, як з рівним, як з дорослим!“

Але що було моєю єдиною гордістю, моїм єдиним атумом — це те, що з українською літературою, з „Кобзарем“, Лесею Українкою, й Франком познайомила його

У той час, безпосередньо

ПІД ЗНАКОМ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ”

ДЕБЮТАНТКИ 1968

ДЕБЮТАНТКИ 1968

Презентація дебютанток на „Вечерницях Червоної Калини” в році 1967 посередіні організатори дебютанток: п-ні Христя Навроцька і інж. Іван Вінтоняк.

За щорічним традиційним звичаєм, перещепленим на ньюйоркський ґрунт зі Львова, а в цьому році знову відбудуться Вечерниці „Червоної Калини” і знову будуть на них представлені українській громаді Дебютантки, себто молоді панночки, які вперше у своєму житті беруть участь у великій публічній заставі.

Цьогорішніми організаторами Дебютанток є знову пані Христя Навроцька та інж. Іван Вінтоняк. Привітає їх голова Головної Управи Об'єднання б. Вояків Українців в Америці, д-р Володимир Галан. Аранжерами танків будуть Юрій Лопатинський і Володимир Гриньох, перший із них колишній старшина

УПА, другий — Української Дивізії УНА. Гратиме за традицією оркестра „АМОР” і співатиме Ігор Раківський.

Цьогорішні Вечерниці „Червоної Калини” відбудуться у ВЕЛИКІЙ БАЛЕВІЙ ЗАЛІ — GRAND BALL ROOM — прегарного Гілтон-готелю в Нью Йорку при Шостій евею і 51-й вулиці (1335 Avenue of Americas). Система внутрішніх рухомих сходів („ескалейторів”) та вхід („елеваторів”) облягають комунікацію. Прегарні простори кулюари сприяють до милого переведення тієї культурної товариської імпрези.

Несподіванки для дебютанток!

Оксана Баран
New York, N.Y.

Ніна Біла
Massapequa, N.Y.

Надя Бузак
Kew Gardens, N.Y.

Валентина Вацяк
New York, N.Y.

Христіна Висоцька
New York, N.Y.

Оксана Глущевська
Chicopee Falls, Mass.

Ольга Грицай
Jersey City, N.J.

Меланка Грицак
Bronx, N.Y.

Оксана Гідей
New York, N.Y.

Віра Качмарська
Yonkers, N.Y.

Софія Кордуба
Brooklyn, N.Y.

Стефанія Король
Irvington, N.J.

Іванка Костирка
New York, N.Y.

Марічка Кріль
Ridgewood, N.Y.

Люба Крушин
Yonkers, N.Y.

Оксана Куйбіда
Jackson Heights, N.Y.

Маруся Кукіль
Hartford, Conn.

Оленка Ланічак
Passaic, N.J.

Стефанія Лис
New York, N.Y.

Олександра Малайчук
Allentown, Pa.

Ліда Майдзій
Newark, N.J.

Стефанія Михалевич
Elmhurst, N.Y.

Богданна Натина
Kew Gardens, N.Y.

Люба Натина
Kew Gardens, N.Y.

Віра Никіфорук
Jackson Heights, N.Y.

Катруся Нич
Jamaica, N.Y.

Андрія Олексів
Kerhonkson, N.Y.

Маруся Олійник
Cleveland, Ohio

Броніслава Пилипчук
North Bergen, N.J.

Оленка Ринасевич
Elmhurst, N.Y.

Христіна Семенюк
Middle Village, N.Y.

Христя Тимочко
Brooklyn, N.Y.

Ліда Тимак
Maplewood, N.J.

Ромка Халупа
Bronx, N.Y.

Христя Цейль
Bronx, N.Y.

Ромка Якимчук
Bridgeport, Conn.

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
5020 OLD YORK ROAD PHILADELPHIA, Pa. 19141

КАТЕДРА УКРАЇНОЗНАВСТВА В ДІТРОЙТІ

І. Михальченко, голова С. Касян, секретар

